BRANDAFARIN JOURNAL OF MANAGEMEMNT
Volume No.: 2, Issue No.: 23, Feb 2022
P-ISSN: 2717-0683 , E-ISSN: 2783-3801

Evaluation of neuropsychological therapeutic functions on improving the dimensions of personality and excitement of students in education

Maral Talakoob[1]
Sam Ghoshtasbi asl[2]
Maryam Lookzadah[3]
Shekofe Valipor[4]

[1]Psychologist
[2]Shahrekord PhD student in psychology
[3]Psychologist, Master of Electronic Freedom Personality, Tehran
[4]Bachelor of Free Psychology Khomeini Shahr

Abstract

In this research, a quasi-experimental method of pre-test-post-test research design with a control group was used. The statistical population of this study includes 30 students in Isfahan who were diagnosed with weakness in personality dimensions.

They were purposefully selected and randomly divided into two groups of 15 in the control and experimental groups. Pre-test and post-test data of both groups were analyzed using analysis of covariance and SPSS software. The results of multivariate analysis of covariance showed that in the post-test, the components of personality dimensions and academic excitement of students in neuropsychological group therapy subjects had a significant improvement compared to control group subjects.

Keywords: Neuropsychological treatment, personality dimensions, academic excitement

بررسی کارکردهای درمانی نوروسایکولوژیک بر بهبود ابعاد شخصیت و هیجان دانشجویان در آموزش

مارال طلاکوب[1]

سام گشتاسبی اصل[2]

مریم لوک زاده[3]

شکوفه ولی پور[4]

[1]روانشناس

[2]دانشجوی دکترای روان شناسی عمومی شهرکرد

[3]روانشناس،کارشناس ارشدشخصیت ازادالکترونیکی تهران

[4]کارشناسی روان شناسی آزاد خمینی شهر

چکیده

به‌منظور بررسی کارکردهای درمانی نوروسایکولوژیک بر بهبود ابعاد شخصیت و هیجان، در این پژوهش از روش شبه آزمایشی از نوع طرح تحقیق پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. جامعهٔ آماری این پژوهش شامل 30 نفر از دانشجویان شهر اصفهان که مبتلا به ضعف در ابعاد شخصیتی تشخیص داده شدند، به‌صورت هدفمند انتخاب و به‌صورت تصادفی در دو گروه 15 نفره در دو گروه کنترل و آزمایش قرار گرفتند. اطلاعات حاصل از پیش‌آزمون و پس‌آزمون هر دو گروه با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس و نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد. نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیره نشان داد که در پس‌آزمون، مؤلفه‌های ابعاد شخصیت و هیجان تحصیلی دانشجویان در آزمودنی‌های گروه‌درمانی نوروسایکولوژیک نسبت به آزمودنی‌های گروه گواه، بهبود معناداری داشته است.

واژگان کلیدی: درمان نوروسایکولوژیک، ابعاد شخصیت، هیجان تحصیلی، آموزش مؤثر دانشجویان

مقدمه

خصوصیات و ویژگی‌های شخصیتی در تبیین باورهای انگیزشی از جمله خودکارآمدی، ادراک کنترل و اهداف پیشرفت تحصیلی دانشجویان در محیط‌های آموزشی اهمیت به‌سزایی دارد و تعیین‌کنندهٔ رفتارهای روانشناختی (افکار، اعمال و عواطف) افراد است (کاسنیرز و همکاران،2020؛ هریس و همکاران، 2021). با توجه به تفاوت در توانایی‌ها، استعدادها، رغبت‌ها و نیز شخصیت افراد ، شناخت ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان و هدایت آن‌ها در در به‌کارگیری شناخت و آگاهی، باعث می‌شود که بتوانند مسایل را با علایق و صلاحیت‌های خود تطبیق داده، محیط زندگی و زمینه‌های شغلی و تحصیلی خود را از لحاظ روحی و روانی ایمن سازند و در نتیجه قادر باشند توانایی‌ها و مهارت‌های خویش را در جهت استفاده از استعدادهای واقعی خود به‌کار گیرند (ایلن و همکاران، 2020؛ فلز ، 2021). یکی از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان، ویژگی‌های روانی و شخصیتی آن‌ها می‌باشد. هر فردی برای ورود به اجتماع و رویارویی با موقعیت‌ها و افراد گوناگون (از نظر فرهنگی، اقتصادی، طبقه اجتماعی و غیره) به ابزارهایی نظیر ساختارهای روانی و ابعاد شخصیتی خاصی نیازمند است (کومار و همکاران، 2020). این ابزارهای روانی می‌توانند فرد را در مقابله با رویدادهای مختلف زندگی یاری نمایند (پوستیگو و همکاران، 2021). ابعاد و خصوصیات شخصیتی در حقیقت به‌عنوان مؤلفه‌هایی جهت دست‌یابی به هدف تلقی می‌شوند. به این معنا که این ویژگی‌ها انسان را مستعد انجام رفتارهای مناسب در موقعیت‌های خاص

می‌کند (نگهی و همکاران، 2020). پنج فاکتور اصلی نظریه پنج عاملی شخصیت شامل روان‌آزردگی، برون‌گرایی، بازبودن، سازگاری، باوجدانی جهت ارزیابی ثبات رفتاری، عاطفی و شناختی، لازم و کافی به‌نظر می‌رسد (مانیخ، 2017) "روان‌آزردگی" درواقع تمایل کلی به داشتن حالت‌های عاطفی منفی، ایده‌های غیرمنطقی و درگیری با اعمال تکانشی تعریف می‌شود. "برون‌گرایی" به صورت تمایل کلی به ابراز وجود، پویا بودن و انجام اعمال اجتماعی بیان می‌شود که هیجان‌پذیری، تحریک‌پذیری و خوش‌مشربی فرد را نشان می‌دهد. "بازبودن" را تمایل به گسترش اطلاعات جدید و داشتن تفکر واگرا تعریف نموده و "سازگاری" تمایل کلی به داشتن احساسات نوع دوستانه، اعتماد به دیگران و همراهی و موافقت با آن‌ها می‌باشد. در نهایت "باوجدانی"، تمایل کلی به داشتن اراده‌ای قوی و مصمم جهت شناخت و رفتار هدفمند، تعریف می‌شود. درمقابل سایر پارامترها، روان‌آزردگی به‌صورت منفی با پیشرفت و هیجان تحصیلی در آموزش ارتباط دارد (یوسلپ و همکاران، 2020). هیجان تحصیلی از موضوعاتی است که در دهۀ اخیر مورد توجه قرارگرفته‌است. به عقیدۀ روانشناسان تربیتی، افراد با فرایند آموزش نه‌تنها به کسب دانش و مهارت‌های شناختی دست پیدا کرده، بلکه هیجان‌های خوشایند و ناخوشایند مرتبط با یادگیری و پیشرفت را تجربه می‌کنند (کونیگ، 2020). درواقع کلاس درس موقعیتی تعاملی و سرشار از تجارب هیجانی را بازنمایی می‌کند. هیجان‌ها را در زمرۀ ابعاد شخصیتی دانشجو می‌توان دانست که در سراسر فرایند یادگیری حضور دارند (میرانی سرگزی و همکاران، 1399). هیجان‌هایی که وابسته به فعالیت‌های مرتبط تحصیلی باشند، به‌منزلۀ هیجان‌های تحصیلی تلقی می‌شوند. "لذت" ناشی از یادگیری، "خستگی" حاصل از آموزش‌های کلاسی، "ناامیدی" و "عصبانیت" ناشی از تکالیف دشوار ،نمونه‌هایی از هیجان‌های مرتبط با فعالیت‌های تحصیلی هستند. نقش مهم هیجانات در سازمان‌دهی الگوهای ارتباطی مورد تأکید قرار گرفته و هیجانات به‌عنوان عاملی برای تغییر در نظر گرفته می‌شوند (یعقوبی و همکاران، 1399؛ داوری و همکاران، 2020). بنابراین مهارتی که بتواند با افزایش خودآگاهی، توانایی مدیریت هیجان را در دانشجویان مشغول به تحصیل افزایش دهد، می‌تواند ضمن تأثیر بر بهبود ابعاد شخصیتی در تنظیم هیجان‌های ناخوشایند نیز به افراد کمک کند. در واقع بهره‌مندی از اصول روان‌شناسی به‌منظور بالا بردن کیفیت آموزش روشی علمی برای فراهم‌آورن شرایط و هیجان‌های لازم برای شکوفایی استعدادهای افراد می‌باشد. به این دلیل که آموزش درست و باکیفیت بدون توجه به تفاوت‌های فردی و شناخت حالات و ابعاد شخصیتی افراد چه دانشجو و چه معلم ممکن نخواهد بود. (میرکمالی، 1378). از نظریه‌های مطرح دهه‌های اخیر در ناتوانی‌های شخصیتی، هیجانی و رفتاری می‌توان به نظریه‌های نوروسایکولوژیکی اشاره نمود که در فهم مکانیسم عمل این اختلالات مؤثر بوده و داده‌های پژوهشی زیادی هم در تأیید این نظریه مطرح شده‌اند (هاویسن، 2018). دانش نوروسایکولوژی به مطالعۀ تأثیرات ساختار و عملکرد مغز بر شکل‌گیری فرایندهای روانشناختی پرداخته و روش‌هایی را جهت بهبود عملکرد افراد در در شناخت و به‌کارگیری مهارت‌ها ارئه می‌کند. زیربنای درمان نوروسایکولوژیکی توان‌بخشی فعالیت‌هایی را شامل می‌شود که تحریک و تقویت پیوندهای عصب شناختی را به‌دنبال دارد (ماهونه و همکاران، 2017؛ آنیس و همکاران، 2020). کارکردهای نوروسایکولوژیک مطالعه‌کننده رابطۀ بین عملکرد مغز و رفتار است. این علم به بررسی عواملی در زمینۀ انتزاع، حل مسأله، حافظه، توجه و غیره پرداخته و علمی کاربردی برای بیان رفتاری بدکاری‌های مغزی محسوب می‌شود (شیگمون و همکاران، 2020). ارزیابی نوروسایکولوژیک تفسیر منسجمی از اطلاعات پراکنده است که افراد را قادر می‌سازد تا سنجش دقیقی از عملکرد مغز و سیستم اعصاب مرکزی داشته و نهایتاً این یافته‌ها را با فعالیت‌ها و مهارت‌های زندگی روزمره ارتباط دهند (گشتا و همکاران، 2018؛ پالازو و همکاران، 2017؛ گریس و همکاران، 2020). با توجه به آن‌چه که بیان شد، کسب مهارت‌ها و توانایی‌های مناسب جهت افزایش هیجان‌های افراد و نیز بهبود ویژگی‌های شخصیتی در آن‌ها در طول آموزش و یادگیری، ضروری به‌نظر رسیده و نیازمند به‌کارگیری روش‌های اساسی جهت درک این ابعاد می‌باشد. براین اساس انجام پژوهشی به‌منظور بررسی کارکردهای درمان نوروسایکولوژیک جهت بهبود مؤلفه‌های مؤثر بر ابعاد شخصیتی و نیز هیجان‌های تحصیلی دانشجویان در آموزش به‌کار گرفته شد.

روش بررسی

به‌منظور بررسی کارکردهای درمانی نوروسایکولوژیک بر بهبود ابعاد شخصیت و هیجان، از روش شبه آزمایشی از نوع طرح تحقیق پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. جامعۀ آماری این پژوهش شامل 30 نفر از دانشجویان شهر اصفهان که مبتلا به ضعف در ابعاد شخصیتی تشخیص داده شدند، به‌صورت هدفمند انتخاب و در دو گروه کنترل و آزمایش قرار گرفتند. سپس به‌صورت تصادفی در دو گروه 15 نفره آزمایش و گواه تقسیم شدند. مقرر شد گروه گواه، پس از اتمام پژوهش در جلسات گروه درمانی شرکت کنند و تا این مدت منتظر بمانند. سپس مداخلۀ آزمایشی (درمان نوروسایکولوژیک) طی 8 جلسۀ دوساعته بر روی گروه آزمایش

اجرا گردید. پس از پایان جلسات درمانی از هر دو گروه پس‌آزمون گرفته شد. اطلاعات حاصل از پیش‌آزمون و پس‌آزمون هر دو گروه با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس و نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

ابزارهای اندازه‌گیری

در این پژوهش برای دستیابی به اطلاعات مورد نیاز از ابزار زیر استفاده شد:

۱. پرسش‌نامهٔ هیجان‌های تحصیلی[1]: این ابزار توسط پکران، گوئتز و فرنزل[2] در سال 2005 ساخته شد که شامل هیجان‌های مربوط به کلاس، یادگیری و امتحان است. در هر قسمت 8 زیر مقیاس و 8 نوع هیجان اندازه‌گیری می‌شود که عبارتند از:"لذت، امیدواری، غرور، عصبانیت، اضطراب، شرم، ناامیدی و خستگی". نمرات بالاتر در این مقیاس، نشان غالب‌بودن هیجان تحصیلی مورد نظر است (گوئتز و همکاران، 2005). ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسش‌نامه در سال 1388 توسط کدیور و همکاران مورد بررسی قرار گرفته است. پرسش‌نامه دارای همسانی درونی خوبی بوده و ضرایب آلفای کرونباخ در زیرمقیاس‌های آن میان 0/74 تا 0/86است. هم‌چنین نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان می‌دهد که ساختار پرسش‌نامه برازش قابل قبولی با داده‌ها دارد (کدیور و همکاران، 2009).

۲. پرسش‌نامهٔ پنج‌عاملی شخصیت NEO_FFI : این پرسش‌نامه یکی از جدیدترین پرسش‌نامه‌های مربوط به ارزیابی ویژگی‌های شخصیتی بر اساس دیدگاه تحلیل عاملی است و جهت ارزیابی 5 عامل اصلی شخصیت به‌کار می‌رود. در هنجاریابی آزمون NEO که توسط گروسی‌فرشی (1380) انجام شد، ضرایب آلفای کرونباخ در هریک از عوامل اصلی: روان‌آزردگی، برون‌گرایی، بازبودن، سازگاری و باوجدانی به ترتیب 0/86، 0/68، 0/73، 0/56 و 0/87به‌دست آمده است (گروسی‌فرشی، 1380).

۳. آزمون ویسکانسین WCST [3]: این آزمون توسط گرانت و برگ در سال 1984 تدوین و برای رفتار انتزاعی، تغییر مجموعه و عملکردهای اجرایی تهیه گردید. در این روش به آزمودنی، 64 کارت ارائه می‌شود که بر روی آن‌ها 1 الی 4 نماد به صورت مثلث قرمز، ستاره سبز، صلیب زرد و دایرهٔ آبی نقش بسته است و هیچ دو کارتی شبیه به هم یا تکراری نیستند. زمانی‌که آزمودنی بتواند ده کارت را به‌طور متوالی بر اساس رنگ دسته‌بندی نماید، آزمون‌گر ملاک را تغییر داده و در این‌صورت آزمودنی باید این تغییر را متوجه شود و اصل جدید (درست است یا درست نیست) را پیدا کند. آزمون تا جایی ادامه دارد که آزمودنی جایگزینی ده کارت را برای شش مرتبه انجام دهد یا به‌طور خودبه‌خودی اصل زیربنای مذکور را گزارش دهد. نادری (1375) پایایی این آزمون را در جمعیت ایرانی 0/85 گزارش نموده‌است (نادری، 1375).

۴. مقیاس هوشی وکسلر بزرگسالان (WAIS-R)[4] خرده آزمون واژگان به‌منظور ارزیابی هوش پیش مرضی و خرده‌آزمون فراخنای ارقام جهت ارزیابی توجه مورد استفاده قرار می‌گیرد. مقیاس هوشی وکسلر بزرگسالان توسط عابدی و همکاران در سال 1374 مورد هنجاریابی بر روی جمعیت ایرانی قرار گرفت (عابدی، 1374) خرده‌آزمون‌های WAIS-R همه از پایایی بازآزمایی خوب تا عالی برخوردارند. از لحاظ اعتبار همبستگی‌های قوی بین WAIS-R و ملاک‌های خارجی مختلف به‌دست آمده‌است (گراث-مارنات ،2003).

نتایج

میانگین سنی پانزده آزمودنی گروه آزمایش ۲۱/۷۸ سال و میانگین سنی پانزده آزمودنی‌های گروه شاهد ۲۳/۰۹ سال بود. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای وابستهٔ پژوهش به تفکیک گروه آزمایش و گروه کنترل در دو مقطع زمانی پیش‌آزمون و پس‌آزمون در جدول‌های ۱و۲ گزارش شده‌اند.

---

[1] Academic Emotions Questionnaire
[2] Pekrun, Goetz & Frenzel
[3] Wisconsin Card Sorting Test
[4] Wechsler Adult Intelligence Scale- Revised

جدول۱. شاخص‌های توصیفی متغیر وابستهٔ ابعاد شخصیت

گروه	متغیرها	تعداد	پیش‌ازمون		پس‌ازمون	
			میانگین	انحراف‌معیار	میانگین	انحراف‌معیار
آزمایش	روان‌آزردگی	15	18/70	3/06	12/63	2/16
	برون‌گرایی	15	13/30	1/23	20/01	2/60
	بازبودن	15	13/58	3/62	20/14	5/41
	سازگاری	15	13/00	2/03	18/59	2/40
	باوجدانی	15	14/69	4/58	21/38	6/14
گواه	روان‌آزردگی	15	18/79	2/30	19/06	2/03
	برون‌گرایی	15	20/00	2/13	20/33	3/06
	بازبودن	15	21/03	3/04	20/60	3/16
	سازگاری	15	20/33	1/47	19/49	3/01
	باوجدانی	15	20/48	4/07	21/51	2/62

همان‌طورکه مشاهده می‌شود میانگین نمرات اعضای گروه آزمایش، در مرحلهٔ پس‌آزمون نسبت به پیش‌آزمون، در مؤلفهٔ روان‌آزردگی از ابعاد شخصیت کاهش چشم‌گیری داشته‌است در صورتی‌که این تغییر در گروه گواه مشاهده‌نشد. همین‌طور مقدار میانگین نمرات اعضای گروه آزمایش، در مرحلهٔ پس‌آزمون نسبت به پیش‌آزمون، در مؤلفه‌های برون‌گرایی، بازبودن، سازگاری و باوجدانی افزایش چشم‌گیری داشته‌است در صورتی‌که این تغییر در گروه گواه مشاهده نمی‌شود.

جدول۲. شاخص‌های توصیفی متغیر وابستهٔ هیجان تحصیلی

گروه	متغیرها	تعداد	پیش‌ازمون		پس‌ازمون	
			میانگین	انحراف‌معیار	میانگین	انحراف‌معیار
آزمایش	لذت	15	11/97	1/89	15/83	2/06
	امیدواری	15	10/90	2/73	15/20	3/12
	غرور	15	11/87	1/98	14/94	1/93
	عصبانیت	15	16/01	1/66	11/94	1/30
	شرم	15	19/08	3/00	14/48	2/60
	ناامیدی	15	13/41	1/04	11/08	2/15
	خستگی	15	19/52	3/32	14/91	2/98
گواه	لذت	15	17/15	1/39	18/20	1/99
	امیدواری	15	14/01	2/99	13/60	3/58
	غرور	15	13/20	2/98	13/84	3/80
	عصبانیت	15	15/60	3/36	15/35	2/76
	شرم	15	13/14	3/30	14/01	3/45
	ناامیدی	15	11/81	2/85	12/35	2/60
	خستگی	15	13/57	3/73	14/41	3/87

همان‌طورکه مشاهده می‌شود میانگین نمرات اعضای گروه آزمایش، در مرحلهٔ پس‌آزمون نسبت به پیش‌آزمون، در مؤلفه‌های لذت، امیدواری، غرور از هیجان تحصیلی افزایش چشم‌گیری داشته است در صورتی‌که این تغییر در گروه گواه مشاهده نمی‌شود. هم‌چنین مقدار میانگین نمرات اعضای گروه آزمایش، در مرحلهٔ پس‌آزمون نسبت به پیش‌آزمون، در مؤلفه‌های عصبانیت، شرم ، ناامیدی و خستگی کاهش چشم‌گیری داشته‌است در صورتی‌که این تغییر در گروه گواه مشاهده نمی‌شود.

هم‌چنین نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیره در جدول 3 و 4 ارائه شده است.

جدول3. نتایج تحلیل کوواریانس تأثیر کارکردهای درمانی نوروسایکولوژیک بر بهبود ابعاد شخصیت

متغیر	آزمون همگنی واریانس‌ها	آزمون همگنی رگرسیون	اثر پیش‌آزمون	اثر گواه	Partial (η^2)
روان‌ازردگی	۰/۹۹۸	۱/۴۱۱	۲۱/۸۷۷	۱۵/۰۰۴	۰/۲۹۵
برون‌گرایی	۲/۴۰۶	۱/۳۶۰	۲۰/۰۲۱	۴۰/۰۲۰	۰/۳۶۰
بازبودن	۰/۳۸۴	۲/۲۲۸	۲/۱۶۶	۳۳/۳۰۹	۰/۱۰۱
سازگاری	۰/۹۰۱	۳/۲۰۵	۱۱/۶۵۳	۲۴/۹۹۳	۰/۲۵۱
باوجدانی	۰/۸۹۸	۲/۹۲۷	۱۰/۳۲۰	۲۳/۶۷۰	۰/۱۲۰

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود نتایج به‌دست آمده از مقایسهٔ پس‌آزمون مؤلفه‌های روان‌آزردگی، برون‌گرایی، بازبودن، سازگاری و باوجدانی در دو گروه با کنترل‌کردن اثر پیش‌آزمون حاکی از این است که پس از شرکت در جلسات درمانی نوروسایکولوژیک در دانشجویانی که در گروه آزمایش شرکت داشتند نسبت به کسانی که در گروه گواه جایگزین شده بودند، بهبود معناداری داشته‌است.

جدول4. نتایج تحلیل کوواریانس تأثیر کارکردهای درمانی نوروسایکولوژیک بر بهبود هیجان تحصیلی

متغیر	آزمون همگنی واریانس‌ها	آزمون همگنی رگرسیون	اثر پیش‌آزمون	اثر گروه	Partial (η^2)
لذت	۰/007	۱/۴۱۱	15/004	21/877	۰/۲۹۵
امیدواری	۲/301	۱/۳۶۰	۲۰/۰۲۱	۴۰/۰۲۰	۰/۳۶۰
غرور	۰/001	۲/۲۲۸	۲/۱۶۶	۳۳/۳۰۹	۰/۱۰۱
عصبانیت	۰/000	۳/۲۰۵	24/99۳	11/65۳	۰/۲۵۱
شرم	۰/220	۲/۹۲۷	23/67۰	10/32۰	۰/۱۲۰
ناامیدی	۰/036	1/013	18/340	7/060	0/141
خستگی	۰/146	1/575	22/348	9/008	0/630

همان‌طور که در جدول 4 مشاهده می‌شود نتایج به‌دست آمده از مقایسهٔ پس‌آزمون مؤلفه‌های هیجان تحصیلی شامل لذت، امیدواری، غرور، عصبانیت، شرم، ناامیدی، خستگی در دوگروه با کنترل‌کردن اثر پیش‌آزمون حاکی از این است که پس از شرکت در جلسات درمانی نوروسایکولوژیک در دانشجویانی که در گروه آزمایش شرکت داشتند، نسبت به کسانی که در گروه گواه جایگزین شده بودند، بهبود معناداری داشته‌است.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به‌منظور بررسی اثربخشی کارکردهای درمانی نوروسایکولوژیک بر بهبود ابعاد شخصیت و هیجان دانشجویان در آموزش انجام شد. نتایج حاکی از این بود که شرکت در این جلسات درمانی باعث بهبود مؤلفه‌های ابعاد شخصیتی و بهبود تنظیم هیجان تحصیلی دانشجویان می‌گردد. افراد دارای ابعاد شخصیتی و هیجان ضعیف، نسبت آزار خود و خودخوری باوری جزئی دارند و به دلیل نقص در خودتنظیمی، قادر به کنترل افکار، عواطف و هیجانات خود نیستند و بنابراین در این رفتارها ضعف و سستی نشان می‌دهند. این دانشجویان به دلیل ترس از شکست یا احساس شرمی که نسبت به موقعیت تحصیلی خود دارند، قطعاً با مشکلاتی در زمینه تحصیلی و آموزشی مواجه می‌شوند که برای مقابله افکار و هیجانات منفی خود، همواره عصبی، ناامید، خسته و خودآزار خواهند بود. بنابراین نیاز است که با کسب مهارت‌هایی چون شناخت باورها و هیجانات منفی و بازسازی آن‌ها در جهت بهبود این شاخص‌ها و به دنبال آن بهبود ابعاد شخصیتی خود باشند. همان‌گونه که در این مطالعه ارائه شد کارکردهای درمانی نوروسایکولوژیک می‌تواند به‌طور مؤثری در بهبود ابعاد شخصیتی و هیجانی دانشجویان در آموزش نقش داشته باشد. پس از آن این دانشجویان اظهار نمودند که بیش‌تر می‌توانند رفتارهای خود را مدیریت نموده و برای فاصله‌گرفتن از موقعیت‌های آزاردهنده برنامه‌ریزی کنند. انجام این پژوهش با محدودیت‌هایی از جمله نمونهٔ پژوهش، روش تهیه و جمع‌آوری اطلاعات مواجه بود. انجام پژوهشی مبنی بر تعیین تأثیر تمرینات نوروسایکولوژیک چرخش ذهنی بر عملکرد دیداری-فضایی دانشجویان توسط فرید و همکاران، مفید بودن این کارکرد درمانی را در زمینه موردنظر ارائه داده است (فرید و همکاران، 2017) اما تا آن‌جا که ما اطلاع داریم در زمینهٔ بهبود ابعاد شخصیتی

و هیجانی دانشجویان در آموزش برای اولین بار انجام و مفید واقع شد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده، دانشجویان مقاطع تحصیلی مختلف و رشته‌های متفاوت مورد بررسی قرار گیرند.

منابع و مراجع

Kuśnierz, C.; Rogowska, A.M.; Pavlova, I. (2020), "Examining Gender Differences, Personality Traits, Academic Performance, and Motivation in Ukrainian and Polish Students of Physical Education: A Cross-Cultural Study". *Int. J. Environ. Res. Public Health*, *17*, 5729. https://doi.org/10.3390/ijerph17165729.

Elizabeth A. Harris, Jay J. Van Bavel. (2021), Preregistered Replication of "Feeling Superior Is a Bipartisan Issue: Extremity (Not Direction) of Political Views Predicts Perceived Belief Superiority". Psychological Science 32:3, pages 451-458. https://doi.org/10.1080/15298868.2019.1640785.

Graham, E. K., Weston, S. J., Gerstorf, D., Yoneda, T. B., Booth, T., Beam, C. R., Petkus, A. J., Drewelies, J., Hall, A. N., Bastarache, E. D., Estabrook, R., Katz, M. J., Turiano, N. A., Lindenberger, U., Smith, J., Wagner, G. G., Pedersen, N. L., Allemand, M., Spiro, A., … Mroczek, D. K. (2020), "Trajectories of Big Five Personality Traits: A Coordinated Analysis of 16 Longitudinal Samples". *European Journal of Personality*, *34*(3), 301–321. https://doi.org/10.1002/per.2259.

Jesper Fels, B. (2021), "Educational Tracking and Personality Formation: Evidence from a Dual System". *Social Forces*, soab077, https://doi.org/10.1093/sf/soab077.

Sethi, P. K., & Mehta, V. (2020), "Topography of personality traits among university students pursuing different interest". *1*(2), 29–31.

Postigo, Á., Cuesta, M., García-Cueto, E., Prieto-Díez, F., & Muñiz, J. (2021), "General versus specific personality traits for predicting entrepreneurship". *Personality and Individual Differences*, *182*. https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111094.

Nagahi, M., Jaradat, R., Goerger, S. R., Hamilton, M., Buchanan, R. K., Abutabenjeh, S., & Ma, J. (2021), "The Impact of Practitioners' Personality Traits on Their Level of Systems-Thinking Skills Preferences". *EMJ - Engineering Management Journal*, *33*(3), 156–173. https://doi.org/10.1080/10429247.2020.1780817.

Malykh, S. (2017), "The role of Personality Traits and Intelligence in Academic Achievement of Russian High School Students". *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, *237*(June 2016), 1304–1309. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2017.02.214

Usslepp, N., Hübner, N., Stoll, G., Spengler, M., Trautwein, U., & Nagengast, B. (2020), "RIASEC interests and the Big Five personality traits matter for life success—But do they already matter for educational track choices? " *Journal of Personality*, *88*(5), 1007–1024. https://doi.org/10.1111/jopy.12547

König, L. (2021), “Podcasts in higher education: teacher enthusiasm increases students’ excitement, interest, enjoyment, and learning motivation”. *Educational Studies*, *47*(5), 627–630. https://doi.org/10.1080/03055698.2019.1706040

میرانی سرگزی، نرگس. بشارت، محمدصادق. عسگری، مهتاب. طاهری، ابوالفضل (1399)، ”رابطهٔ مدیریت سواد رسانه‌ای با هیجان تحصیلی و خلاقیت شناختی دانشجویان دانشگاه شیراز“ *فصلنامهٔ فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی* ، سال 11، شماره 2، ص‌ص 90-58.

یعقوبی، ابوالقاسم. رشید، خسرو. فرزین، سمیرا (1399)، ”عوامل بازدارندهٔ هیجان‌های پیشرفت در دانشجویان تحصیلات تکمیلی (بر اساس نقش کنترل تحصیلی ادراک‌شده، ارزیابی شناختی استرس تحصیلی، هزینه- سود ادراک‌شده و حمایت اجتماعی ادراک‌شده)“ *فصلنامهٔ پژوهش‌های نوین روانشناختی* ، سال 15، شماره 60.

Davari, H., Karami, H., Nourzadeh, S., & Iranmehr, A. (2020), “Examining the validity of the Achievement Emotions Questionnaire for measuring more emotions in the foreign language classroom”. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, *0*(0), 1–14. https://doi.org/10.1080/01434632.2020.1766054

میرکمالی، سید محمد. (1378)، ”تفکر خلاق و باروری آن در سازمان‌های آموزشی“. *مجلهٔ روان شناسی و علوم تربیتی*، ۲-۴.

Howieson, D. (2019), “Current limitations of neuropsychological tests and assessment procedures”. *Clinical Neuropsychologist*, *33*(2), 200–208. https://doi.org/10.1080/13854046.2018.1552762.

Mahone, E. M., & Denckla, M. B. (2017), “Attention-deficit/hyperactivity disorder: A historical neuropsychological perspective”. *Journal of the International Neuropsychological Society*, *23*(9-10 Special Issue), 916–929. https://doi.org/10.1017/S1355617717000807.

Squire, L. R., Kim, S., Jennifer, C. F., Annese, J., Bennett, J., Insausti, R., & Amaral, D. G. (2020), “Neuropsychological and neuropathological observations of a long-studied case of memory impairment”. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, *117*(47), 29883–29893. https://doi.org/10.1073/pnas.2018960117.

Shigemune, Y., Kawasaki, I., Midorikawa, A., Baba, T., Takeda, A., & Abe, N. (2021), “Intrinsic motivation in patients with Parkinson’s disease: a neuropsychological investigation of curiosity using dopamine transporter imaging”. *Neurological Sciences*, *42*(8), 3349–3356. https://doi.org/10.1007/s10072-020-04968-4.

Costa, A., Peppe, A., Zabberoni, S., Scalici, F., Caltagirone, C., & Carlesimo, G. A. (2018), “Apathy in individuals with Parkinson’s disease associated with mild cognitive impairment. A neuropsychological investigation”. *Neuropsychologia*, *118*(May), 4–11. https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2018.05.016.

Palazzo, M. C., Arici, C., Cremaschi, L., Cristoffanini, M., Dobrea, C., Dell’Osso, B., & Altamura, A. C. (2017), “Cognitive Performance in Euthymic Patients with Bipolar Disorder vs Healthy Controls: A Neuropsychological Investigation”. *Clinical Practice & Epidemiology in Mental Health*, *13*(1), 71–81. https://doi.org/10.2174/1745017901713010071

Lee, G. J., & Suhr, J. A. (2020), “Expectancy effects of placebo neurofeedback in ADHD treatment seekers: A neuropsychological investigation”. *Neuropsychology, 34*(7), 774–782. https://doi.org/10.1037/neu0000689

Pekrun, R., Goetz, T., & Perry, R. (2005), "Achievement emotions questionnaire (AEQ). User's manual". In *Unpublished manuscript, University of Munich, Munich* (Issue 2002). http://scholar.google.com/scholar?hl=en&btnG=Search&q=intitle:Achievement+Emotions+Questionnaire+(+AEQ+)+-+User+?+s+Manual+-#0

کدیور، پروین. فرزاد، والله. کاوسیان، جواد. نیکدل، فریبرز (1388)، "رواسازی پرسش‌نامهٔ هیجان‌های تحصیلی پکران" *فصلنامهٔ نوآوری‌های آموزشی*، سال 8، شماره 32.

گروسی فرشی، میرتقی (1380)، "رویکردی نوین در ارزیابی شخصیت (کاربرد تحلیل عاملی در مطالعات شخصیت)" تبریز: *نشر دانیال و جامعه پژوهش*. ص‌ص 19-24.

نادری، نصرا.. (1375)، "بررسی پردازش اطلاعات و برخی از عملکردهای نوروپسیکولوژی مبتلایان به اختلال وسواس فکری عملی." پایان‌نامهٔ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی. انستیتو روانپزشکی تهران.

عابدی، م. (1374)، "هنجاریابی و بررسی مقدماتی اعتبار و پایایی آزمون هوشی تجدید نظر شده وکسلر بزرگسالان در ایران". پایان‌نامهٔ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، انستیتو روانپزشکی تهران.

Groth-Marnat, G. (2003), "Handbook of psychological assessment". New York: John Wiley & Sons.

Farid A, Habibi R, Dadashi S, Bazzaz Monsef F. (2017),"The Effect of Neuropsychological Mental Rotation Exercises on Visuospatial Function in Students". *Qom Univ Med Sci J*. 11 (3) :95-102.